

POSUDEK HABILITAČNÍ PRÁCE

PAEDDR. MÁRIA SLAVÍČKOVÁ, PHD.:

POČÍTAČOM PODPOROVANÉ MODELOVANIE V PRÍPRAVE BUDÚCICH UČITELOV MATEMATIKY

Příprava učitelů a počítačem podporovaná výuka jsou v současnosti ve školství a vzdělávání dvě frekventovaná témata; práce, propojující tyto oblasti, je tudíž aktuální a výsledky výzkumu v této oblasti jsou potřebné. Autorka se problematice dlouhodobě a komplexně věnuje.

Autorka předkládá na dané téma pět vybraných publikací, všechny v angličtině. Na těchto předkládaných pracích jsem hodnotil, kde a na jaké úrovni byly publikovány a nakolik souvisí s hlavním tématem práce. Dále jsem posuzoval jsem výstupy vědeckého bádání, v těchto člancích uvedených.

V úvodu práce autorka stručně pojednává o Shulmanově konceptu Pedagogical content knowledge a jeho rozpracování směrem k technologickým dovednostem učitele. Teoretický úvod je přehledný a poskytuje dobrý vhled do problematiky, snad jen pro překlad termínu PCK bych doporučil Janíkův termín didaktická znalost obsahu, který lépe vystihuje podstatu Shulmanova pojmu než použitý termín pedagogicko-předmětové vědomosti, který může evokovat, že PCK je souhrn pedagogických a předmětových vědomostí. Také bych zde uvítal stručné pojednání o termínech, které jsou součástí nadpisu práce, a to o modelování a počítačem podporované výuce, aby bylo zřejmé, v jakém kontextu autorka práce na tyto pojmy nahlíží..

V následujících dvou kapitolách autorka na 21 stranách popisuje výzkumy, které sama nebo se spoluautory prováděla a které jsou popsány v předložených pěti vědeckých člancích (a některých dalších, které nebyly do výběru zařazeny).

Dvě z pěti předkládaných publikací byly publikovány na mezinárodním fóru, na renomovaných konferencích v oblasti vzdělávání obecně či výuky matematiky. Tři další publikace pak vydala mateřská univerzita ve svém periodiku. Články byly publikovány v průběhu 10 let. To mj. ukazuje, že se autorka pedagogickému výzkumu na témata blízká vzdělávání učitelů věnuje dlouhodobě.

Články jsou svým zacílením pestré, některé pokrývají oblast finanční matematiky, jiné se věnují použití technologií při výuce především kalkulu. Mezi těmito články pouze některé se věnují oblasti počítačem podporované výuky a také pouze některé se věnují PCK budoucích učitelů matematiky, jak slibuje nadpis práce.

Je přirozené, že různé články používají různé pedagogické teorie. Autorka pak spojuje všechny výzkumy, popisované v této práci a vysvětlované v kapitolách 2 a 3, pomocí termínu TPACK. Překvapilo mě, že na tento termín, ale ani na obecnější PCK jsem ani v jednom z těchto pěti článků nenarazil.

Jako za nejvíce přínosné pokládám, že autorka realizovala a v člancích popisuje dva longitudální výzkumy, trvající více než 5 let, a to ve dvou oblastech. Jejich aplikačním cílem je vždy zkvalitnění vysokoškolské přípravy učitelů matematiky. Oceňuji srozumitelně popsanou metodologii uvedených výzkumů a propojení teoretických rámců těchto zkoumání v hlavní části práce, a to tam, kde vzájemná souvislost při čtení jednotlivých článků není na první pohled zřejmá. Ne všude je ovšem popsán cíl výzkumu tak, že zkoumá přínos nebo aspekty použití digitálních technologií.

Také oceňuji, že autorka se nesnažila omlouvat nebo zakrývat výsledky výzkumných testů, pokud neodpovídaly obecné představě o automatickém přínosu pokrokových technologií k zlepšení znalostí studentů. Mohu konstatovat, že předkládané články přinášejí nové vědecké poznatky. Z tohoto pohledu je vědecká kvalita článků odpovídající úrovni habilitační práce.

ZÁVĚREČNÉ ZHODNOCENÍ:

Habilitační práce PaedDr. Márie Slavičkové, PhD., má i přes můj pocit, že výběr článků tvoří poněkud roztěkaný a nepřilíš sourodý celek, odpovídající odbornou i didaktickou úroveň, formálně nese všechny znaky habilitační práce. Uvádí původní výsledky v oblasti moderního vyučování matematiky, které autorka dosáhla pedagogickou a výzkumnou prací. Na základě kvality a přínosu především jednotlivých publikovaných článků, zahrnutých do této habilitační práce, a na základě předložené publikační, vědecko-výzkumné a další tvůrčí činnosti navrhuji, jmenovat PaedDr. Máriu Slavičkovou, PhD. za docentku.

Otázka do diskuse: Mohla byste u každého z pěti článků, zahrnutých do habilitační práce, stručně ukázat, kde se v nich objevuje modelování a jaké modely máte na mysli?

V Českých Budějovicích 8. 4. 2021

doc. PaedDr. Jiří Vaníček, Ph.D.